

Franz Peter Schubert (31 stycznia 1797 w Himmelpfortgrund - 19 listopada 1828 w Wiedniu)

Ten kompozytor spopod Wiednia

szybko swój krótki czas wypełniał,

uczeń Salieriego,

z natchnienia Goethego

tworzył, a romantyzm się spełniał...

(ebs)

Franz Schubert - austriacki kompozytor, prekursor romantyzmu w muzyce.

<https://www.youtube.com/watch?v=IjLMlpMH7Oc>

Urodził się 31 stycznia 1797 w Himmelpfortgrund - część 9. dzielnicy Wiednia (9. Wiener Gemeindebezirk Alsergrund) - w ubogiej rodzinie, jako dwunaste z czternaściorga dzieci. Jego ojciec był nauczycielem i to właśnie on rozpoczął edukację muzyczną syna. Mając sześć lat Schubert poszedł do szkoły w Lichtental pod Wiedniem. W wieku siedmiu lat został oddany pod opiekę Michała Holzera, organisty z parafialnego kościoła, aby kontynuował naukę. W 1808 został stypendystą kapeli chłopięcej w Konwikcie Cesarsko-Królewskim w Wiedniu, gdzie śpiewał w sopranach przez pięć lat, aż do mutacji głosu.

Studia kompozycji rozpoczął u Antonio Salieriego w 1812. Po odejściu z Konwiktów, pracował jako nauczyciel, na wyraźne życzenie ojca, a także by uniknąć służby wojskowej. Praca ta nie sprawiała mu żadnej satysfakcji.

W 1818 Schubert porzucił pracę w szkole, aby zająć się swoją pasją. Został bez źródeł dochodu i tylko dzięki oddanym przyjaciołom mógł komponować. Pracował codziennie przedpołudniami, od dziewiątej rano do pierwszej po południu. Do grona licznych przyjaciół Schuberta należeli pisarze Franz Grillparzer oraz Jan Mayrhofer, kompozytorzy Franz Lachner i Anselm Hüttenbrenner, śpiewak Jan Michał Vogl, który był wykonawcą jego pieśni, Józef von Spaun, bracia Józef i Leopold Kupelwieser, poeci Franciszek Schober i Teodor Körner. W okresie tym dawał również prywatne lekcje muzyki córkom księcia Esterházygo. Twórczość J.W. Goethego była inspiracją wielu jego utworów.

<https://www.youtube.com/watch?v=JS91p-vmSf0>

W zasadzie Schubert poza kilkoma wyjątkami nie opuszczał Wiednia. Do historii przeszły wieczorki muzyczne, tak zwane *Schubertiade*, schubertiady, które odbywały się w kawiarniach lub domach przyjaciół. Utwory Schuberta zostały wykonane po raz pierwszy publicznie w 1820. Dwa lata później skomponował Symfonię h-moll "Niedokończoną", która została odnaleziona około 40 lat po śmierci kompozytora i wykonana po raz pierwszy w 1865 pod dykcją Johanna Herbecka w Filharmonii Wiedeńskiej, gdzie została przyjęta z wielkim aplauzem.

Około roku 1823, po odwiedzinach w domu publicznym, zaraził się chorobą weneryczną. Leczenie rtęcią osłabiło jego organizm, miało wpływ na nawrót ataków depresji i mogło przyczynić się do jego wczesnej śmierci.

Niedoceniony przez elity, 19 listopada 1828 zmarł w Wiedniu, najprawdopodobniej na tyfus brzuszny lub gruźlicę (choć stwierdzono też obecność trującej rtęci). Zostaje w pamięci na długie lata jako król kawiarnianych i domowych spotkań muzycznych. Dopiero pierwsze wydanie jego dzieł przez Breitkopfa i Härtla, sześćdziesiąt lat po śmierci przyniosły mu należyne rozgłos i uznanie.

<https://www.youtube.com/watch?v=ZpA0I2WB86E>

Austriacki muzykolog dr Otto Erich Deutsch skatalogował dzieła Franza Schuberta (1951) i od jego nazwiska pochodzą oznaczenia D nadawane poszczególnym utworom kompozytora. Katalog obejmuje ponad 900 utworów.

<https://www.youtube.com/watch?v=NZtXp0iwCDQ>